

le dokazati, da najem ta je očitna in živa potreba, da se po besedah presvitlega cesarja veljavšina papirnatega dnarja spet povzdigne na veljavšino kovanega dnarja, in za izverstne državne stroške se nabere potrebni dnar.

Ozir po svetu.

Praznovanje Bairama na Turškem.

Iz Carigrada se 26. junia sledeče piše: Danes se je začelo praznovanje bairama; skozi 4 dni bojo počivale spet vse dela, in sultan se je po stari navadi podal v naj imenitniši družbi v veliko mošejo (cerkev) sultana Ahmeta, spremljan od Šejk-ul-Islama, prvih ulemov in vsih višjih oblastnikov. Po veliki slovesnosti v stolni palači Top-Kapu se je začela ta dan navadna ceremonija, da so vsi ministri na tronu sedečemu sultanu nogo kuševali, drugi oblastniki pa rokav njegovega plajša. 27. dan Ramazana je bila velika slovesnost v haremu (babjišču) sultanovem. Sultan je ostal do polnoči v svojem šotoru v Tofani, in se potem v svoje cesarsko poslopje podal, kjer se mu je smela nova zala Čirkaska pokloniti.

Slovanski popotnik.

* Francoski vradni časopis „Moniteur“ je prinašal prestave serbskih pesem od prof. Matija Bana v Belemgradu, ki pojejo slavo Sultanu in Napoleonu. Zavalj njih, kakor se sliši, je zgubil gosp. profesor svojo službo. Gosp. Matija Ban je iz Beligrada 2. junia poslal vredništvu „Nevena“ pismo, v katerem opravičuje svojo hvalno pesem na sultana; ker pa se „Neven“ s politiko ne peča, so sostavek ta natisnile zagrebške „narodne novine“. Gosp. Ban zagovarja svoje početje med drugim takole: „Izmedju sultana i staro-turske stranke ja povlačim oddvajateljnu čertu, koja ih udaljuje kao nebo od zemlje. Kako iskreno mislim o prvomu (sultanu), to sviedoči ona moja pjesma, a kako o drugoj (staro-turški stranki) sviedoči Mejrima. Ja hoću, da sam pravedan sa svakim, i kao što nedopuštam momu rodoljubju, da mi duševnu slobodu podjarmi i zamagli dotle razum, da nemogu uviditi i pohvaliti kreposti ma kakvog čovieka, tako isto nedopuštam ni sebičnosti svojoj, da me navedu na podlo laskanje onoga, što hvaliti nije vredno, kad bih tim laskanjem imao postati čoviekom najsretnim. Takvoga me Bog dao; pak dopao se ili ne dopao ljudima, to mi je sve jedno. Dakle kao što su sve pjesme, koje sam napisao, plod osviedočenja moga, tako je i pjesna sultanova. Borba (vojska) za napredovanje čoviečanstva na iztoku, borba velikoúmnna, velikodušna, krepka, nepopustajuća, skopčana s trudom i s pogibelu najvećom, koju sultan gotovo usamljen vodi za cielom jednim narodom, u meni pobudjava najživlju simpatiju; a kad pomislim, da ta borba ide na oborenje političnog pervenstva Osmanliah, na zavedenje gradjanske jednopravnosti i verske slobode, jednom rieči, na podignutje čiste demokratnosti na razvalama spajinstva, a da to sve mora najposlie iz blata izvući 6 milionah braće moje, ja, s te točke vida čoviečanskog i slavjanskog, molim Boga, da se ta borba srećno i što prie dokonča, a slavim čovieka toliko uzvišivšeg se nad narodom svojim, koi ju je preduzeo. Na tu se samo pohvalu ograničava moja pjesma sultanu; a ona stoji u suglasju sa mnijenjem, koje o njemu ima sav izobražen svet. — Slavjani iz druzih deržavah još nisu obratili na nas u Turskoj toliku pomnju, da bi točno ocienili naš položaj i praktična uslovja našega napredovanja. Vrieme je već, da upitamo jugoslavjansku inteligenciju: kakvu je rolu igrala dosada u Turskoj i kakve su posledice toga? Da

li je ona pomnjivim okom pratila kretanje carigradskog dvora, izmierila rezultate toga kretanja za Slavjane, nastojala da tamo zadobije povierenja i upliva? . . . ni pošto! Ona je pievala spasenje, vikala nesmisleno po novinama i riečma osvajala sve do Carigrada! To bi zaisto mogo biti lep predmet za karikaturu; ali to sada već ništa nepomaže narodu našem“. itd.

* Društvo sv. Mohora naznanja, da „Goffine“ bo skorej dokončan; že je tiskana 44. pola, še 2—3 pole, in ta težko pričakovana knjiga bo pri kraju, ter se bo gg. društvenikom razpošiljala. Eno knjigo razpošiljati pride društvu na 50—60 fl. srebra. Zato se mu modro zdí, 2—3 tedne z razpošiljanjem „Djanja Svetnikov, II. dela“ čakati in potem vse skup ob enem razposlati. — Dalje pravi, da misel, zbirati slovenske pridige, jih kakemu knjigarju prodati, in, kar se za rokopis dobí, matici našega društva pridjati, je padla na rodovitno zemljo. Že je mu precej gospodov ustmeno in pismeno obljubilo, skoraj kaj poslati. Čast. gosp. Jožef Furlani je nam pa že poslal lepo pridigo od zjutrajne molitve. Gospodje! marsiktera pridiga se poriva po omarah in plesnuje: prosimo! pošljite jo nam, da gre med ljube Slovence in dober sad obrodí! Kar je, vse nam prav pride, vse se da opiliti in ogladiti“.

* Imenitni spis gosp. Ludevita Štura o narodnih pesmih in povestih slovanskih, ktereja je česka matica izdala, izhaja sedaj v nemški prestavi.

* Dr. Lad. Rieger je imenitno delo: „Življenje Mohamedanov dokončal in že je četerti in poslednji zvezek na svitlem.“

Novičar iz austrijskih krajev.

Iz Remšnika na Štaj. 7. julia. Kaj veselega bi Vam, ljube Novíce, rad iz okolice naše oznanil, pa mi je, žalibog! poleg vse moje dobre volje nemogoče, ker se v vsakem obziru pri nas le hujše godí, kakor povsod. Posebno v brežnatih totih krajih je velika sila za kruh, in naj še bi nam Bog letošnjo setev odvezl, ktera se prav obilaa prikazuje, bi ljudje resnično obupati morali. Le kadar je letina dobra, se tū komaj toliko pridela, da ima vsak za svojo potrebo zadosti; zdaj pa, ko se že nektere leta ni polovina od navadnega pridelalo, ljudje zares več glada zavžijejo, kakor kruha. Dnara pa zdaj za lés tudi skoro ni dobiti, da bi si kruh kupovati zamogli; pa saj so že tudi vsega posekali, tako, da bo v nekterih letih mnogim kmetom potreba, za derva dalje po svetu gledati. — Strašno hudodelstvo se je predminivši teden tū zgodilo, ktero bi bilo lahko grozno žalostne posledke imelo. Vsi stariši in oskerbniki naj si nad tem svariven izgled vzamejo, kam prisiljena ženitev peljá. Minivši pust se je omožila mlada, še komaj 21 let stara deklina srednje premožnih staršev z vdovcom, kateri je že 50 let za seboj prevalil. Dekle pa je bilo mehkih čutov, in ko je omoženo bilo, je bilo skoz in skoz otožnega serca; od poprejšnjega njenega življenja — gledé vsega — se le s pohvalo govori. Ko se je vdovec zdaj vdrugeč ženil, so mu ljudje svetovali, naj bi si v letih primerjeno ženo izbral, pa je vsakokrat odgovoril: „kaj jaz — staro ženo? Nikdar! Jaz čem mlado ženo imeti“. In tako si je res omenjeno dekle za ženo izprosil, in ker je imel še precej lepo kmetijo, so mu jo starši v mrežo nagnali. Na besede gosp. župnika (fajmoštra) pri zapisovanju, da ne bota onadva nikdar mogla srečno in zadovoljno vkupaj živeti, ker je prevelik razloček v starosti, je njeni oče odgovoril: „I han ja a a jung's Weib, und wir leben do gut mit a nand“ (to je, tudi jaz imam mlado ženo in vendar živiva dobro skupej). Kako pa se je toto prerokovanje spolnilo, se iz tega vidi, ker sta se novooženjena že drugi teden po ženitvi stepla, in ona je njemu po Duhovskem že 4krat